

Ювілеї

ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ ЧАСОПИС

<http://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/pharm-chas>

DOI <https://doi.org/10.11603/2312-0967.2024.3.14876>
УДК 378.093:6151:33:378.66:61(77.83-25)ЛНМУ

*Вчити себе самого – благородна справа,
але ще більш благородна – вчити інших.*
Марк Твен

ДО 60-ЛІТТЯ КАФЕДРИ ОРГАНІЗАЦІЇ І ЕКОНОМІКИ ФАРМАЦІЇ ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Цьогоріч кафедрі організації і економіки фармації Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького виповнилося 60 років.

Однак викладання фармацевтичних управлінсько-економічних дисциплін у Львові має глибокі корені, котрі сягають ще XVIII ст. У 1784 р. австрійський імператор Йосиф II відновив Львівський (Йосифінський) університет у складі чотирьох факультетів: філософського, юридичного, медичного і теологічного. Фахова підготовка дипломованих аптекарів здійснювалася на медичному факультеті та завершувалася складанням завершального іспиту з дисциплін, серед яких було аптекарське законодавство.

Надалі викладав фармацевтичні управлінські дисципліни «Фармацевтичне законодавство» та «Історія фармації» на фармацевтичному відділенні медичного факультету (1930–1939 рр.) Університету Яна Казимира у Львові магістр фармації та доктор філософії Ян Поратинський – співзасновник цього відділення, громадський, освітній і політичний діяч, власник львівської аптеки «Під угорською короною».

У часи Другої світової війни на фармацевтичному відділі Державних медико-природничих фахових курсів доктор Гелмут Фанзелов викладав дисципліни «Аптечне законодавство» та «Бухгалтерія, податкове законодавство» (1942–1944 рр.). Навчання відбувалось у збудованому в 1932 р. на кошти фармацевтів Галичини корпусі Collegium Pharmaceuticum на вул. Пекарській.

Курс організації фармацевтичної справи було введено у навчальну програму підготовки провізорів Львівського медичного інституту в 1948 р. Його першим керівником була Поліна Ярова, а з 1954 р. – провізор Леонід Крилов. Практичні заняття проводили також Григорій Корилук і Неоніла Сінгалевич.

Кафедру організації і економіки фармації Львівського національного медичного університету імені

Данила Галицького, як окремих структурний підрозділ, було створено 19 вересня 1964 р.

Упродовж шістдесятилітнього шляху розвитку кафедри змінювалася методологія викладання, трансформувалися форми освітнього процесу від просто до програмованого, від пасивного – до інтегративного, від традиційного – до кредитно-модульного, від пояснювально-ілюстративного – до інтерактивного, від очного та заочного – до дистанційного та змішаного. Здобувачами вищої освіти на кафедрі були від провізорів та провізорів-інтернів до магістрів фармації та докторів філософії.

За останні роки освітній процес на кафедрі зазнав небачених з часів Другої світової війни змін і потрясіння – пандемія COVID-19 та повномасштабне російське вторгнення в Україну. Це потребувало застосування дистанційного синхронного та асинхронного навчання, а також реалізації традиційних форм навчання з урахуванням безпекової ситуації.

Особливої уваги заслуговує освітня співпраця кафедри з роботодавцями, без якої неможлива сучасна підготовка компетентного магістра фармації та доктора філософії. Для цього на кафедрі реалізують різноманітні форми та методи залучення представників-роботодавців до освітнього процесу.

Так, ще у 2014 р. кафедра долучилась до реалізації освітньої програми «З досвідом у майбутнє», яке організувало АТ «Галичфарм» для здобувачів закладів вищої освіти. У її межах фахівці служби навчання та розвитку персоналу АТ «Галичфарм» за попередньо погодженим графіком проводять лекційні заняття, які стосуються різних аспектів управлінсько-економічної діяльності фармацевтичних організацій. Зокрема, тематика лекцій стосується фармацевтичного ринку в Україні, фармацевтичної логістики, належної практики дистрибуції, системи управління персоналом фармацевтичного підприємства, реалій соціаль-

ної відповідальності фармацевтичних виробників, емоційного інтелекту та ефективних комунікацій, лідерства, тайм-менеджменту тощо.

Періодично відбуваються навчальні екскурсії на АТ «Галичфарм», які розпочинаються з ознайомленням із його історією в музеї підприємства та продовжуються поглибленням теоретичних знань з фармацевтичних управлінсько-економічних дисциплін у частині організації технологічних процесів, які відбуваються у його виробничих цехах.

Крім того, в межах Угоди про науково-освітнє співробітництво з АТ «Галичфарм» два роки поспіль проводяться студентська олімпіада з фармацевтичних управлінсько-економічних дисциплін. Учасник олімпіади, котрий посів перше призове місце, отримує річну стипендію від АТ «Галичфарм».

Періодично організовуються зустрічі здобувачів вищої освіти різних курсів з представниками мережі аптек «D.S.», керівництвом ТОВ «Декада 2000» (мережа «Аптека Пульс»), КП ЛОР «Аптека № 1», українським medtech-стартапом DrugCard та ін., на яких обговорюються правові норми фармацевтичної галузі, ліцензування фармацевтичної діяльності та ліцензійні умови роботи аптек, особливості державного контролю за обігом ліків в Україні, фармаконагляду, вимоги до кваліфікації фармацевтичних працівників, перспективи професійного зростання та необхідності безперервного професійного навчання, соціальна відповідальність фармацевтичних організацій та фармацевтичних працівників.

Також проводяться практичні заняття з представниками Львівського добровольчого медичного батальйону та ГО «Медичний загін спецпризначення «Білі берети» з питань організації фармацевтичного забезпечення населення і закладів охорони здоров'я та використання виробів медичного призначення, зо-

крема, турнікетів в умовах війни та надзвичайних ситуацій.

Відбувалися зустрічі студентів I курсу фармацевтичного факультету з керівницею Ресурсного центру освітніх інформаційних технологій для осіб з особливими потребами НУ «Львівська політехніка» Оксаною Потимко, тематика якої «Європейські цінності. Освіта для всіх. Обслуговування людей з особливими потребами в аптеці».

Співробітники кафедри регулярно практикують організацію виїзних практичних занять у межах вивчення фармацевтичних управлінсько-економічних дисциплін для студентів-фармацевтів старших курсів на базі сучасних аптечних складів – мережі аптек «D.S.», ТзОВ «БадМ» та «3І». Під час таких занять студенти мають можливість ознайомитись на практиці з особливостями оптової реалізації лікарських засобів і товарів аптечного асортименту, організацією складської роботи, починаючи від приймального відділення, формування замовлень для аптечних закладів і закінчуючи роботою відділу експедиції, а також побачити реалізацію принципів зберігання лікарських засобів та оптимального використання складських площ.

Не менш важливим для вивчення історіогенезу фармацевтичної діяльності на теренах Галичини є проведення навчальних занять в Аптеці-музеї «Під чорним орлом» та інтерактивному музеї «D.S. Таємна аптека».

На базі Навчально-виробничої аптеки університету проводяться практичні заняття, навчальна і виробничі практики, закріплені за кафедрою.

Найцінніший капітал кафедри – це її працівники – починаючи з очільників (Софії Воскобойник (1964–1968 рр.), Романа Піняжка (1968–1983 рр.), Ореста Грома (1983–2012 рр.), Андрія Дацка (2012–2013 рр.),

У науковій лабораторії
кафедри:
Борис Парновський,
Петро Кураш,
Аделія Новікевич, Софія
Воскобойник, Роман
Пінячко, 1968 р.

Засідання кафедри
(зліва направо: Петро
Кураш, Наталія Ярко,
Богдан Громовик,
Володимир Комар,
Аделія Новикевич, Орест
Гром, Олег Ривак, Софія
Терещук, Ганна Гасюк,
Андрій Дацко), 1984 р.

2015 р.), Богдана Громовика (2012–2015 рр.; 2016 р. і до сьогодні) та продовжуючи науково-педагогічними працівниками і завершуючи навчально-допоміжним персоналом.

Викладачами з великої літери та висококваліфікованими науковцями, котрі формували та розвивали українську фармацевтичну управлінсько-економічну

школу, були такі непересічні особистості, як Неоніла Сінгалевич, Петро Кураш, Борис Парновський, Аделія Новикевич, Олег Ривак, Дмитро Дикун, Володимир Комар, Софія Терещук, Ганна Гасюк та інші.

Сьогодні їх справу продовжують Богдан Громовик, Ірина Городецька, Артем Горілик, Дзвенислава Грушківська, Катерина Дорикевич, Олександра Корнієнко,

Колектив кафедри

(зліва направо: Марія Копій, Наталія Ханик, Оксана Левицька, Софія Терещук, Володимир Комар, Наталія Ярко, Орест Гром, Ганна Гасюк, Ірина Чухрай, Ірина Герасімова, Богдана Геринович, Ірина Городецька, Андрій Дацко), 2006 р.

Колектив кафедри

(зліва направо, верхній ряд: Олена Леськів, Оксана Левицька, Наталія Левицька, Софія Шунькіна, Ірина Чухрай, Богдан Громовик, Ярина Гром, Катерина Дорикевич, Олександра Корнієнко, Артем Горілик; нижній ряд: Ірина Герасімова, Наталія Ярко, Андрій Дацко, Ірина Городецька, Дзвенислава Грушковська, Богдана Геринович), 2013 р.

Оксана Левицька, Остап Панькевич, Ірина Чухрай, Наталія Ханик, Софія Шунькіна, Наталія Ярко.

Завдяки наполегливій праці поколінь науково-педагогічних працівників, кафедра має значні наукові здобутки. Упродовж 60 років співробітники кафедри та за їх наукового керівництва захистили 8 дисертацій на здобуття ступеня доктора фармацевтичних наук, 27 дисертацій кандидата фармацевтичних наук та дві дисертації доктора філософії зі спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація».

Науково-педагогічні працівники кафедри за час її існування опрацювали та видали низку праць, серед яких 127 неперіодичних наукових і навчальних видань, а саме: 98 наукових видань, у т. ч. 38 монографій, 38 галузевих науково-методичних рекомендацій, інформаційних листів і нововведень та 22 авторські свідоцтва, патенти та раціоналізаторські пропозиції; 29 навчальних видань з грифом МОН і МОЗ України та університету, серед них 10 підручників та 19 навчальних посібників.

Унікальним є навчальний посібник «Основи та методи управління в фармації», підготовлений за ініціативою Романа Піняжка у співавторстві з Борисом Парновським, Орестом Громом та Андрієм Дацком

(1986 р.), який за архітектонікою став зразком для подальших навчальних видань із менеджменту в фармації.

З січня 2008 р. у навчальний процес кафедри впроваджено інноваційну освітню технологію – сайт «AdFarm S.A.», яку опрацювали Софія Терещук та Артем Горілик. Надалі (2011–2012 рр.) на базі зазначеної освітньої технології Артем Горілик та Богдан Громовик розробили онлайн-систему неперервної фармацевтичної освіти AdFarm S.A. з управлінсько-економічних дисциплін.

Працівники кафедри організації і економіки фармації здійснюють багаторічну наукову співпрацю із Запорізьким державним медико-фармацевтичним університетом, Національним університетом «Львівська політехніка» та Одеським національним медичним університетом.

Представники кафедри є учасниками Міжнародного наукового консорціуму «The pharmacy of tomorrow», до складу якого, окрім Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, входять: Медичний університет імені Кароля Марцинковського у Познані (Республіка Польща), Медичний університет (Софія, Болгарія), фармацевтичні фа-

*Колектив кафедри у ботанічному саду Alma Mater
(зліва направо: Ірина Чухрай, Олександра Корнієнко, Наталія Ярکو, Софія Шунькіна, Богдан Громовик,
Дзвенислава Грушковська, Ірина Герасімова, Остап Панькевич, Катерина Дорикевич, Оксана Левицька,
Юлія Кремінь, Ірина Городецька), червень 2023 р.*

культети Лісабонського університету (Португалія), Белградського університету (Сербія) та Університету Хасеттепе (Анкара, Туреччина).

Тож 60 років... Багато це чи мало? Залежно з якого погляду розглядати. Якщо з погляду життя елементарних частинок, – це вічність. «Метелик, – як писав Рабіндранат Тагор, – рахує не місяці, а миті, і має

достатньо часу». Якщо з погляду 1428-літнього життєвого циклу найстарішої промислової компанії світу «Конго Гумі», то кафедра перебуває десь на етапі дитинства... Тому бажаємо колективу кафедри організації і економіки фармації щастя, здоров'я і натхнення до нових наукових звершень та досягнень, а також для усіх нас – якнайшвидшої Перемоги!

Редакція журналу «Фармацевтичний часопис»
(за матеріалами кафедри організації і економіки фармації Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького)